

ROODPOOTVALKEN op Texel

Zoals op meer plaatsen langs de kust was er ook op Texel op 1 juni 1963 een enorme trek van libellen uit zee. Toevallig maakten wij die dag een lange strandwandeling en wij waren derhalve getuige van deze de hele dag durende trek. Zelfs de volgende dag zagen wij nog kleine groepjes aankomen. De dieren vlogen laag boven het wateroppervlak en eenmaal boven de duinen gekomen, zwermden zij uit naar alle kanten. De meeste vlogen evenwel zuidwaarts, zodat zij tenslotte in de duinen van het Staatsnatuurmonument de Geul bij Den Hoorn terecht kwamen, waar het dan ook dagen lang krioelede van deze insecten.

Enkele dagen later, op 5 juni, vroeg een der bewakers van de Geul, de heer J. Kalis, mij of het mogelijk was, dat er *roodpootvalken* konden voorkomen. De jachttopziener Kievit meende er in de Geul enkele gezien te hebben. De heer Kalis zou de volgende morgen met genoemde jachttopziener op verkenning gaan en mij onmiddellijk het resultaat van het onderzoek meedelen. En inderdaad vertelde hij mij diezelfde dag, dat de waarneming van Kievit juist was. De rode poten waren zelfs in de vlucht duidelijk zichtbaar. Er moesten 3 of 4 ex. zijn en ik zou direkt gewaarschuwd worden als bekend was waar de vogels zich meestal ophielden. Tegen de avond van de 6de juni kwam de andere bewakers van de Geul, de heer P. Kok, mij waarschuwen, dat ook hij de valken had ontdekt en verzocht mij mee te gaan naar de Geul.

De vogels waren gesignaleerd zittend op dode vliertakken van slechts enkele meters hoog. En inderdaad, aan de zeezijde van het moeras zagen wij 3 ex. zitten, weer op dode vlieren. Het waren 2 mannetjes en 1 wijfje. Het verschil in kleur der sexen is zeer opvallend. De vogels bleken zeer schuw, want reeds op grote afstand vlogen zij op. De daarop vol-

gende dag zagen wij met de kijker vanaf de Mokweg drie exemplaren boven het riet van de Geul jagen en gezien het aanhoudende stootduiken leek het duidelijk, dat zij jacht maakten op libellen. In tegenstelling met de literatuur, die zegt dat de *roodpootvalken* tegen de avond het meest actief zijn, moesten wij constateren, dat zij juist overdag het drukst vlogen. Doch waarschijnlijk houdt dit verband met de levenswijze van hun jachtobject, dat in hoofdzaak bij dag vliegt en zich tegen de avond juist terug trekt. Iets verder zuwelijker zagen wij nog een ex., het vierde dus, jagen, doch ik kon vanwege tegenlicht het geslacht niet vaststellen.

In gezelschap van bewaker Kok ging ik later in de middag aan de zee kant van het rietmoeras kijken en bij deze gelegenheid zag ik heel duidelijk 2 wijfjes bij elkaar op een dode vliertak zitten, terwijl zij hun veren pluisten. Hiermede was dus vastgesteld, dat het gezelschap uit 2 mannetjes en 2 wijfjes bestond. Met de 40 cm tele-lens heb ik een wijfje, dat iets langer bleef zitten, in kleur kunnen fotograferen, doch helaas was de afstand bijna 40 meter. Niettemin gaf de projectie een vrij duidelijk beeld te zien. Vervolgens stelden wij ons verdekt op in een bosje en zagen alle vier de valken op de libellen jagen. Eenmaal vloog een mannetje op ongeveer 2 m hoogte over ons heen, zodat de blauwgrijze romp zomede de rode poten en de dito gekleurde broek bijzonder goed te zien waren. Graag wilde ik enkele kleuropnamen van de vliegende vogels maken, doch zij vlogen zo razend snel, dat het onmogelijk leek. Tenslotte kwam ik op de gedachte om de lens op 25 m in te stellen, om als een der vogels kwam aansuizen en daarna in de scherpte kwam, snel af te drukken. Sluitersnelheid 1/500 sek. Dat lukte eindelijk na vele mislukkingen, zodat ik enkele redelijke vlucht opnamen van een mannetje heb kunnen maken.

Bewaker Kalis stelde mij een viertal braakballen ter hand, die hij onder een der roestbomen had gevonden en die, zoals te verwachten was, voor 100% restanten van libellen bevatten.

Toen ik op 11 juni Texel verliet waren de valken nog steeds aanwezig. Bewaker Kok schreef mij dezer dagen, dat de vogels het laatst gezien zijn op 16 juni en wel 2 stuks, terwijl er daags daarvoor nog 4 exemplaren waren. Hij meldde mij verder, dat de libellen verdwenen waren en dat in de duinen achter de Geul duizenden libellenvleugels lagen, hetgeen begrijpelijk was.

- *A. de Jong, Am. van Solmsstraat 10, Schiedam.*

Sperwers en haviken op Noord-Veluwe

Ook hier in onze omgeving, op de Noord-Veluwe, is vooral de *havik* sterk achteruit gegaan. Voor de periode 1956—1963 zijn mijn gegevens:

	<i>Havik</i>	<i>Sperwer</i>
1956	8	2
1957	5	2
1958	5	3
1959	5	6
1960	3	1
1961	1	5
1962	0	5
1963	0	6

Er moet wel vermeld worden, dat niet ieder jaar even intensief naar *sperwers* werd gezocht. Van de *sperwer* worden elk jaar veel nesten uitgehaald. Dit ligt wel tussen 30 en 50 pct. Over de *buizerd* maken we ons hier geen zorgen. Ieder jaar zijn ons nesten bekend.

- *N. v. d. Beek, Gelreweg 35, Ermelo (Gld.)*

Torenvalken namen na tien dagen hun jongen weer aan

In de „Nordwest Zeitung” vertelt Wilhelm Buchsieb een merkwaardige ervaring met *torenvalken*. Deze vogels broedden, zoals vaak, in een oud kraaienest, waaruit echter tijdens een hevige storm de drie jongen omlaag stortten. Zij werden onder het nest gevonden en gedurende tien dagen door dierenvrienden verpleegd. Inmiddels was een kunstnest vervaardigd, dat op een console tegen de stam van

een peppel in de nabijheid van de oude nestplaats werd bevestigd.

Toen de jongen in dit nest werden geplaatst, verscheen onmiddellijk het ♀, streek op het nest, vloog weer weg en kwam enkele ogenblikken later een muus brengen. Twee minuten later bracht ze er alweer een en de verzorging van de jongen werd voortgezet, alsof ze in het geheel niet weg waren geweest.

Gezien de moeilijkheden, die de verzorging van jonge roofvogels met zich brengt, opent deze ervaring wellicht perspectieven, nu blijkt dat de ouders, zelfs na een vrij lange onderbreking, toch nog wel weer hun jongen willen verzorgen.

- *Wilhelm Buchsieb, in Nordwest Zeitung, 20 juni 1963.*

Het XIVe Int. Ornithologisch Congres

In 1966 zal in Groot-Brittannië het XIVe Internationale Ornithologische Congres gehouden worden, met Dr. David Lack als voorzitter. Op een bijeenkomst van de Britse leden van het internationale comité is Prof. Dr. Niko Tinbergen gekozen als algemeen secretaris.

Het comité besliste, dat de bijeenkomsten eind juli in Oxford zullen worden gehouden. Slechts één excursie wordt georganiseerd en wel een tocht van een week naar de Schotse zeevogelrotsen op een schip, dat groot genoeg is de meeste deelnemers van het congres te herbergen. Het congres zelf wordt gehouden van 24 tot 30 juli, de boottocht van 16 tot 23 juli. J. T.

Late trek van enige vogelsoorten

Gedurende de Pinksterdagen, die wij doorbrachten in de duinen bij Egmond aan Zee, waren wij getuige van late trek van enige vogelsoorten.

Wespendief. Op 1 juni zagen wij 13 + 2 + 3 *wespendieven* in N.O. richting trekken. Op 2 juni hebben wij geen *wespendieven* waargenomen. Op 3 juni zagen wij 1, 5, 2, 3 en 2 exemplaren in dezelfde richting overkomen, terwijl 4 juni nog eens 3, 3, 1 en 1 exemplaren passeerden.

Op 1, 2 en 3 juni stond er een harde N.O. wind, waardoor de vogels zeer laag overtrokken. Op 4 juni was de wind sterk afgenomen en toen vlogen de waar-

genomen *wespendieven* veel hoger. De trek van deze vogels viel steeds tussen 9 en 12 uur.

Zwarte wouw. Op 1 juni zagen wij een exemplaar van deze soort boven de duinen tussen Egmond en Bergen. De vogel verdween in Oostelijke richting.

Boomvalk. Op 1 juni werd een exemplaar waargenomen bij de Hondsbosse zeevering. De vogelwachter aldaar had hier de vorige dag ook een *boomvalk* (zelfde ex.?) gezien. Op 3 juni zagen wij een jagende *boomvalk* boven de duinen bij Egmond aan Zee. Mogelijk betreft het hier geen trekkers, maar broedvogels uit de omgeving.

Huiszwaluw. Van 1 t/m 4 juni werd elke dag vrij sterke trek gezien van *huiszwaluwen*. Deze trek kon gedurende de hele dag worden geobserveerd. Soms enkelingen, maar meestal troepjes van 5—15 exemplaren. Trekrichting N.O. Enkele malen werden ook enige *boeren- of oeverzwaluwen* tussen de *huiszwaluwen* opgemerkt.

Tortelduif. Evenals van de *huiszwaluw* werd ook van de *tortelduif* van 1 t/m 4 juni trek waargenomen. Hoewel ook in de middag wel *tortels* werden gezien, was er vooral in de morgenuren vrij sterke trek. In totaal zagen wij $\pm$ 300 exemplaren passeren, meest in troepjes van 5—12 stuks. Iets wat ik nooit eerder had gezien.

Keep. Op 2 juni zagen wij een zingend δ in de duinen.

- *N. Marra, Kon. Wilhelminaweg 337, Groenekan (Utr.)*

Examen controleur Vogelwet

De Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, gelet op artikel 30, onder 3e, van de Vogelwet 1936, besloot met ingang van 17 april 1963 aan te stellen als ambtenaren belast met het opsporen van de feiten bij de Vogelwet 1936 strafbaar gesteld: G. v. d. Brink, Prins Mauritslaan 14, Harderwijk; J. W. Ph. Geist, Dijk 23, Olst; S. Hoekstra, Icke-wei 16, Ureterp; D. A. Jonkers, Middenhoefstraat 17, Rotterdam; A. Oldenhof, Riouwstraat 52, Amsterdam; J. J. van Oosterhoud, Kootwijkstraat 170, s-Gravenhage; N. J. Smit, Nieuweweg 19, Wormer; W. A. C. Spierings, Huis te Landelaan 169, Rijswijk (Z.H.); F. J. Steinhauser, Rozenhof 22, Dordrecht; M. A. Vermet, Raadhuislaan 6 c, Voorschoten; F. D. de Vries, Hof van Zaenden 204, Zaandam.

Fotowedstrijd Klif en Gaast

Uit een grote hoeveelheid ingezonden foto's heeft de jury, bestaande uit de heren Dr. J. P. Otto te Sneek en F. Vogel te Apeldoorn, bijgestaan door de fotograaf C. Scholtz te Zaandam, de prijzen als volgt toegekend:

1e prijs H. L. Kortekaas, Gouda, met „*paarse strandloper*”; 2e prijs C. T. Boer, Rotterdam, met „*bastaardrupsen*”; 3e prijs F. T. Hazelhoff, Den Haag, met „*edelherten*”; 4e prijs J. T. Hendriksma, Sneek, met „*fuut*”.

De ingezonden foto's zijn tentoongesteld van half mei tot half september 1963.

Gebroken merelpoot genas snel

Zoals zo vaak in het voorjaar werd op 8 juni 1963 een jonge *merel* bij ons gebracht, die nog niet goed kon vliegen. Op zichzelf niet zo erg en een kwestie van een kleine week alvorens de *merel* zijn vrijheid zou kunnen herkrijgen. Een erg nare bijkomstigheid was evenwel, dat de vogel een open beenbreuk had vlak boven het hielgewricht aan de linkerpoot. De wond was vuil en de poot zat meestal dwars voor het lichaam. Wat te doen? In de eerste plaats moest een infectie worden voorkomen en daarom hebben we voorzichtig een gaasje met vaseline om de poot gedaan. Gelukkig accepteerde de *merel* direct het hem aangeboden voedsel, bestaande uit Sluis' Universeelvoer en wormen.

Er moest echter ook iets aan de breuk gedaan worden en op 10 juni is mijn vrouw met de *merel* naar de heer F. G. Poelma, dierenarts te Utrecht gegaan. Deze was direct bereid het diertje te helpen. De wond bleek door de vaseline prachtig te zijn gereinigd. De poot moest iets worden ingekort en toen werd met behulp van een stukje blik, watten en pleister om de gehele poot een spalk gelegd. Deze moest er veertien dagen om blijven zitten.

Hoewel de *merel* in zijn bewegingen nogal gehandicapt werd door het gevaarte aan zijn linkerpoot en de eerste dagen wat moeite had met het vinden van zijn evenwicht, groeide hij uitstekend. De eerste week was hij nog wat stil en had kennelijk last van de poot. Later ging het beter. Hij werd levenslustiger en het vliegen met de „blikken” poot ging ook steeds beter.

Na veertien dagen werd de spalk door de heer Poelma verwijderd. Daarbij bleek dat de breuk, hoewel iets scheef, goed

was geheeld, hetgeen al een hele stap in de goede richting betekende.

Nu was het zaak de vogel het gebruik van zijn poot terug te geven. De voortenen waren alle drie naar achteren gebogen, zodat de vogel op de bovenkant van de tenen steunde. Dat moesten we nog zien te verhelpen. De gewrichten waren gelukkig niet stijf. Goede raad was duur. Een dag of vier hebben we gewacht om te zien of het uit zichzelf zou veranderen. Toen dit tenslotte niet gebeurde, hebben we een plaatje karton geknipt, iets kleiner dan het oppervlak van de uitgespreide tenen. Dit plaatje werd met behulp van watten en pleister onder de poot bevestigd, met de tenen in de normale stand. Groot was de vreugde toen een week later, na verwijdering van het „schoentje”, de tenen in de goede stand bleven staan en de vogel ze na een dag of vier weer bijna normaal gebruikte. Het was ons gelukt de *merel* het gebruik van zijn linkerpoot voor zeker 95 % terug te geven. In de tussentijd was hij uitstekend gaan vliegen en was zijn staart volledig uitgegroeid.

Op 9 juli is de *merel* losgelaten in het park Oud Amelisweerd te Bunnik.

Het zo goed als volledige herstel van de *merel* heeft ons erg veel voldoening geschonken, waarbij wij de heer Poelma veel dank verschuldigd zijn voor zijn goede zorgen.

- H. J. Lichtenbeld, *Majellapark 15 I, Utrecht.*

Ratten belagen boerenzwaluwen

Binnen twee weken tijdens constateerde ik op twee plaatsen, dat ratten broedende *boerenzwaluwen* en hun jongen van het nest halen.

Het eerste geval betrof een broedend vrouwtje in een serie varkenshokken. In het hok worden met klemmen ratten gevangen; katten komen er nooit in, bovendien is het nest voor deze dieren onbereikbaar. Op een morgen vond ik het bijna geheel opgegeten lijkje onder het nest. Het legsel was nog in het nest.

Het tweede geval was op een andere boerderij, waar momenteel voor ratten niets eetbaars te vinden is. Omdat ik daar alle jonge vogels (en zoveel mogelijk oude) ring, wist ik dat in een nest vijf jongen waren. Het nest was gemaakt in de neuspunt van een klomp, die ik daar enkele jaren geleden tegen de balken bevestigde, om de reacties van de zwaluwen te zien. Onder de nestplaats

vond ik het gehele zachte gedeelte van het nest, wat vleugel- en staartpennen en de ring van de vogel. De jongen waren verdwenen. Omdat juist de verstoring van dit extra stevige nest opmerkelijk was, werd naar een oorzaak gezocht. Het nest bevindt zich ruim 1 meter van een schuin naar binnen staand open raampje. In het stof van dat raam werden rattensporen gevonden. Vanaf die plaats dus moet de rat een sprong gemaakt hebben, want een andere manier om het te bereiken is zelfs voor ratten onmogelijk.

- G. M. Sponselee, *Groendijk 31, Kloosterzande.*

Opening en sluiting van de jacht

Bij zijn beschikking van 20 juni 1963 heeft de minister van Landbouw en Visserij met betrekking tot de opening en sluiting van de jacht gedurende het seizoen 1963—1964 bepaald:

Artikel 1

In het gehele Rijk is de jacht op de hieronder vermelde wildsoorten geopend gedurende de daarnaast vermelde tijdvakken.

Kleinwild

Patrijzen van 1 september 1963 tot en met 31 december 1963;

Fazantehanen van 15 oktober 1963 tot en met 31 januari 1964;

Fazantehennen van 15 oktober 1963 tot en met 31 december 1963;

Houtsnippen van 15 oktober 1963 tot en met 31 januari 1964;

Hazen van 15 oktober 1963 tot en met 31 december 1963;

Holenduiven van 15 juli 1963 tot en met 31 januari 1964.

Waterwild

Alle soorten ganzen, behalve *brandganzen*, *rotganzen* en *Canadaganzen* van 1 september 1963 tot en met 31 jan. 1964;

Wilde eenden (*Anas platyrhynchos*) van 24 juli tot en met 31 januari 1964;

Slobeenden van 18 augustus 1963 tot en met 31 januari 1964;

Talingen van 18 augustus 1963 tot en met 31 januari 1964;

Alle overige soorten eenden, behalve *eidereenden*, *bergeenden*, *krooneenden*, *zwarte zeeëenden*, *bruine- of grote zee-*

eenden, gebilde zeeëenden, zaagbekken (waaronder de *nonnetjes*) en *ijseeenden*, van 1 september 1963 tot en met 31 januari 1964;

Watersnippen, poelsnippen en bokjes van 18 augustus 1963 tot en met 31 januari 1964;

Goudplevieren van 1 november 1963 tot en met 31 december 1963;

Meerkoeten van 18 augustus 1963 tot en met 31 januari 1964.

Artikel 2

In afwijking van het in artikel 1 bepaalde is:

- A. de jacht op *goudplevieren*, door middel van netten, waarvan het gebruik is geoorloofd, slechts in de provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Noord-Holland geopend en wel van 1 november 1963 tot en met 31 december 1963;
- B. de jacht op alle soorten ganzen door middel van netten niet geopend;
- C. de jacht door middel van eendenkooien slechts geopend op:
wilde eenden (Anas platyrhynchos) en wel van 24 juli 1963 tot en met 13 februari 1964;
slobeenden en wintertalingen en wel van 18 augustus 1963 tot en met 31 januari 1964;
smienten, pijlstaarten en zomertalingen en wel van 1 september 1963 tot en met 31 januari 1964.

Geslaagde adoptie van jonge roodstaartjes

In de nacht van 30 op 31 mei werd een goederenwagon van de N.S. vervoerd van Amersfoort naar Tilburg, om daar een reparatiebeurt te ondergaan. In Tilburg werd in de wagon door enkele werklieden een vogelnestje gevonden met nog levende vogeltjes. De jongen werden vergast op brood en melk, terwijl enkele leden van de Vogelwerkgroep Tilburg in kennis werden gesteld. Deze vonden in het nestje vijf bijna vliegvlugge jonge *zwarte roodstaartjes*. Na een nooddrantsen van meelwormen werden de vogels geringd en dezelfde avond nog vervoerd naar Loon op Zand. Daar waren twee van de door de Vogelwerkgroep uitgehangen nestkastjes bewoond door *gekraagde roodstaartjes*, elk met zeven bijna vliegvlugge jongen. De vijf *zwarte roodstaartjes* werden verdeeld: in één nestkastje drie en in het andere twee.

Op 3 juni werd een en ander gecontroleerd, waarbij bleek, dat alles naar wens verliep. De oude vogels voerden alle jongen prima. Op 4 juni was de gemengde bevolking van één kastje geheel uitgevloegen, terwijl in het andere nog alleen twee *zwarte roodstaartjes* zaten. Deze werden echter nog druk gevoerd, hoewel de eigen jongen reeds het nest hadden verlaten. Op 5 juni was ook dit kastje leeg, en het experiment was geslukt!

- G. Bogaers, *Ringbaan Noord 318, Tilburg.*

Huismus met „wulpesnavel“ bleef in leven

Op 3 mei 1958 ving ik in een nestkast op de Noord-Ginkel bij Ede een *spreeuw* met een „wulpesnavel“. Ik heb dit dier geringd (K 57736) en losgelaten. Op 10 juli 1960 ving ik achter mijn huis een *huismus* (♀), eveneens met een „wulpesnavel“. Ook deze vogel werd geringd (B 82950) en losgelaten.

Van 16 juli tot augustus 1960 (dus gedurende drie weken) zag ik bij mijn kampeertent op „Duinoord“ bij Nes op Ameland een *merel* (♂) met een wulpesnavel. Deze vervormingen van de snavel komen dus klaarblijkelijk nogal eens voor, niet alleen bij *spreeuw*, *huismus* en *merel*, maar ook b.v. bij *scholekster* en *alpenkauw* (Vogeljaar 1958, nrs. 4 en 5).

Nu schreef Ko Zweeres (Vogeljaar 1958, nr. 4): „We hebben altijd het gevoel dat dergelijke vogels „het wel niet lang zullen maken“. Waarbij we echter dienen te bedenken, dat er al maanden (of langer) moeten zijn verlopen, al eer de snavel zover uitgroeide. Wel kan worden verwacht, dat dergelijke ex. in periode van voedselschaarste wel het eerst het loodje zullen leggen.“ En in Vogeljaar 1958, nr. 5 schreef hij: „Het zou interessant zijn, als een dergelijk geringd ex. ooit werd teruggevangen. Dan immers zou blijken, of vogels met een zodanig misvormde snavel nog lange tijd in leven blijven.“

Daarom vind ik het aardig, nu de volgende terugvangst te kunnen meedelen waaruit blijkt dat dergelijke vogels inderdaad nog lange tijd in leven kunnen blijven. Op 14 januari 1963 heb ik n.l. de *huismus* (♀) met ring (B 82950) op de ringplaats achter mijn huis teruggevangen. Het beestje verkeerde in uitstekende conditie! Toen ik de vogel in juli 1960

ringde was het geen eerstejaars vogel. Zij was dus geboren in 1959 (of eerder) en was bij terugvangst op z'n minst 3½ jaar oud. Zij had dus op z'n minst drie winters overleefd en zelfs een stukje van de barre winter van 1962/1963. Het blijkt nu, dat zo'n gehandicapte zich goed heeft weten te redden.

Tenslotte kan ik vermelden, dat ik op 15 oktober 1961 nog een *huismus* (♂) heb gevangen met een „kruisbeksnavel”. Deze vogel is eveneens geringd (B 88528) en losgelaten.

- *H. Stel, Balilaan 5, Ede (Gld.)*.

Mossel contra scholekster

Op 27 augustus 1962 ontdekten wij in de Flauwersinlaag op Schouwen een *scholekster*, die bij onze nadering vergeefse pogingen deed om weg te vliegen. Zelfs te voet kwam de vogel slechts moeizaam vooruit, want telkens struikelde het dier. Zonder veel moeite konden wij bij hem komen, en toen zagen wij wat er aan de hand of liever aan de snavel was. Een grote mossel had zich aan de snavelpunt vastgeklemd. Dat zal op de zandbanken in de Oosterschelde gebeurd zijn. Daar gaan de *scholeksters* bij laag water fou-rageren. Daar vangen zij ook vele mossels, die met even geopende schelpen onder water in de ondiepe plassen liggen. Bij het opkomen van de vloed ziet men dikwijls *scholeksters* met een mossel in de snavel terugkomen, die dan in de inlaag opgegeten wordt. Zulke mossels hebben steeds enigszins gapende schelpen, omdat de vogel de sterke sluitspier geraakt heeft. Maar deze keer zal dat mislukt zijn, zodat de mossel zijn schelpen heeft kunnen ensluiten. En nu zat hij muurvast om de snavel geklemd. Voor de *scholekster* geen pretje, want die kon nu zelfs niet meer roepen, laat staan eten. Een mossel kan weliswaar buiten het water niet lang in leven blijven, maar een paar dagen zal hij het toch nog wel volhouden. De *scholekster* zal wel getracht hebben dit lastige aanhangsel kwijt te raken, maar door de vele vergeefse pogingen raakte hij tenslotte uitgeput. Het ging er nu maar om, wie het grootste uithoudingsvermogen had. Misschien heeft in zo'n geval de vogel nog wel de beste kans. Er zijn echter gevallen bekend, dat de vogel het loodje moest leggen, zoals de *kanoetstrandloper*, die in juli 1957 bij de Eierlandse polder op

Texel dood gevonden werd met een kokkel aan de snavel (*Limosa*, jg. 31, pag. 69).

Wij hebben aan deze strijd op leven en dood maar een eind gemaakt. De sluitspier van de mossel was vlug doorsneden, en daardoor de *scholekster* van zijn onbehagelijke versiering verlost.

„Piet”, zei de *scholekster* na deze operatie, en hij stapte naar de waterkant om een bad te nemen en ijverig in de modder te boren om zijn schade in te halen.

- *Jac. Viergever, Dorpsstraat 6, Se-rooskerke (Schouwen)*.

Oude keur op het rapen van eieren

In het Keur-boek van Texel 1777 B, aanwezig in het Rijksarchief te Haarlem, komt onderstaande keur voor op het zoeken van eieren en de jacht. Deze keur is dertien keer herhaald, het laatst op 20 april 1794.

No. 34

KEUREN op het zoeken van Eijeren na den 15° Mey en tegen Het Schieten in de Lage Landen Tussen 1° Januarij en 25° Julij.

Schout, Burgemeesteren, en Scheepenen van den Eijlande Texel, hebben gekeurd en geordonneert, gelijk zij Keuren en ordonneeren bij desen, dat niemand na den 1° January tot den 25 July met Een Snaphaan of ander Schietgeweer in het wild of wildernissen deses Eijlands zal mogen verschijnen, veel min te Schieten; op verbeurte van Het Schietgeweer, en Een Boete van Tien gulden, boven de boete van drie gulden voor Elk Stuk wild dat men zoude moge geschooten hebben. Ook zal niemand zig mogen verstouten na den 15° Meij Eenige Eijeren te Zoeken, veel min op te Nemen, op de Boete van drie gulden, voor Elk Eij welke na desen tijd gestoord, of Meede genoomen zal worden, dog zullen de kooijlieden zig omtrent het vasthouden van Haare Cooij Eenden Precieselijk hebben te gedraagen na haare bijzondere Octrooijen Zullen de Helft der Boete werden genooten door den Heer Officier, en de wederhelft Voor den Aanbrenger.

Aldus Gekeurd en Geordonneert in den Hoofde deses gemeld, & van den Raad-

huijse van Texel gepubliceerd op den 3° April 1777.

Ter ordonnantie als boven
bij Mij Secretaris —
(w.g.) J. van Steenberg.

- Dr. Ir. M. D. Dijt, Ipenrodestraat 8, Haarlem.

Intern. Orithological Information Service

De uitgever van het tijdschrift „The Ring” is de uitgave van een B-serie van „The Ring” begonnen. Het eerste nummer van deze internationale ornithologische informatieservice is zojuist verschenen. Het wil de lezer vier maal per jaar op de hoogte brengen over bestaande organisaties, tijdschriften, laboratoria, vogelwaarnemings- en ringstations, musea, collecties, dierentuinen, verzamelingen levende vogels, nationale parken, expedities, opvoeding, wetshandelingen, congressen, conferenties, gedenkdagen, persoonsberichten, nieuw beschreven vogelsoorten, te verwachten en pas verschenen boeken, gramfoonplaten en geluidsopnamen, aangeboden subsidies, verzoeken om medewerking, postduiven, water- en jachtwild en gemengd nieuws. Kort nieuws op ornithologisch gebied uit de gehele wereld wordt op deze manier op praktische wijze bijeengebracht. Het eerste nummer bevat 25 pagina's en reeds een groot aantal interessante bijzonderheden op ornithologisch gebied. De eerste twee nummers worden gratis toegezonden indien men zich op de daarop volgende vier nummers abonneert. Op den duur zullen wij alle belangrijke korte berichten uit andere ornithologische tijdschriften en uitgaven in dit tijdschrift kunnen vinden, hetgeen ons veel tijd en moeite zal sparen.

J. T.

The Ring. International Ornithological Information Service (I.O.I.S.). The Ring Series B. — 1 — 1963. Edited by Prof. Dr. W. Rydzewski, Laboratory of Ornithology, Sienkiewiczza 21, Wroclaw, Polen. Prijs: \$ 1.50 of 10 shillings.

Ook bestelbaar (evenals „The Ring”) bij Meulenhoff & Co. N.V., Beulingstraat 2, Amsterdam-C.

Vogelonderzoek Botshol

Twee gestencilde uitgaven met gegevens en waarnemingen verzameld door leden van de afdeling IX van district IV van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie leggen vele belangrijke gegevens

vast, die wellicht anders verloren zouden zijn geraakt. In het broedvogelverslag worden 28 soorten vermeld, terwijl twee kaartjes ter verduidelijking zijn toegevoegd. De lijst van waargenomen vogels telt 110 soorten. Ook hier is een kaartje aan toegevoegd.

De samenstellers brengen nog de volgende punten naar voren:

- a. Er zal strenger toezicht moeten komen op de Botshol om de orde en rust in dit gebied, ornithologisch van grote waarde, te handhaven, daar is gebleken dat de Botshol in toenemende mate als recreatiegebied in trek komt.
- b. De Botshol zal langer gesloten moeten blijven (ook voor vissers), om vooral de *zwarte stern* in zijn broedtijd te beschermen.
- c. Verder vestigen zij de aandacht op het naar hun mening te grote aantal *kokmeeuwen*. Mede door het te grote aantal *kokmeeuwen* zouden de *visdiefjes* sterk zijn achteruit gegaan.

De gegevens zijn alle goed gedocumenteerd en keurig verzorgd uitgegeven (totaal 15 pagina's).

J. T.

Vogelringstation „Groenekan” 1960-1962

Dit 7 pagina's tellende gestencilde verslag van het actieve vogelringstation vermeldt in het kort over de activiteiten van de laatste drie jaar. Het grootste deel werd als volwassen vogels geringd; in totaal 4408 vogels in 103 soorten. Gedurende het bestaan werden 9065 vogels geringd door H. G. Holtman, H. J. Lichtenbeld en N. Marra. Onder de terugmeldingen uit het buitenland worden o.a. vermeld: een *watersnip* uit Rusland, 2 *fitissen* uit Frankrijk en Spanje, 2 *pimpelmezen* uit Duitsland, alsmede vangsten en vondsten van in het buitenland geringde vogels, w.o. een *spotvogel* die in Oostenrijk werd geringd.

Een overzicht waarin aantallen en soorten van in die jaren geringde vogels worden vermeld, geeft duidelijk weer het belangrijke aandeel, dat dit ringstation bij het ringonderzoek heeft. Hierbij vallen o.a. op: 130 *watersnippen*, 8 *oeverpiepers*, 1 *pestvogel*, 173 *heggemussen*, 169 *zanglijsters*, 11 *blauwborsten*, 436 *roodborsten*, 6 *snorren*, 258 *kleine karekieten*, 85 *spotvogels*, 64 *zwartkoppen*, 150 *tuinfluiters*, 120 *grasmussen*, 21 *braamsluiers*, 141 *fitissen*, 365 *tijtjafs*, 43 *goudhaantjes*, 113 *staartmezen*, 5 *baardmannetjes*, 130 *geelgorzen*, 170 *rietgorzen*, 393 *groenlingen*, 1133 *sijzen*, 11

kruisbekken, 452 vinken en 275 ringmussen. Als bijzondere soorten zou ik verder nog willen noemen: bosruiter, oeverloper, kanoetstrandloper, koekoek, ijsvogel, strandleeuwerik, klapekster, bosrietzanger en vuurgoudhaantje.

J. T.

Vissende zwarte kraaien

Op 29 juni 1963 namen N. Marra, Nico Marra, Jan Marra, H. J. J. Oome en ondergetekende een typisch voedselzoeken van de zwarte kraai waar. Bij een vrij sterke wind vlogen verscheidene zwarte kraaien op enige hoogte boven het woeelige water van de Amer. Af en toe min of meer „biddend” boven het water om dan plotseling met dichtgeslagen vleugels tot vlak boven het water te zeilen en iets uit het water te pikken. Naar onze mening dode visjes. Meer dan eens kwamen de vogels daarbij drijvende op het water terecht, zodat zij zich met de vleugels uit het water moesten verheffen. Dit gedrag scheen hier voor de vogels een plaatselijk algemeen gebruik en een typisch voorbeeld van een aanpassing aan het voedselzoeken. De heer Oome vertelde trouwens, dat hij dit gedrag daar wel vaker had waargenomen.

J. T.

Open nest van bergeend

Op 1 juni vonden wij in 1 m hoog fluitekruid te Schenge (Zd.-Bev.) een open nest van de bergeend met 10 eieren. Volgens opzichter Van Zoelen in dit gebied zeer zeldzaam. Voor de eerste maal, dat hij hier sinds 26 jaar jachtopziener is een open nest van de bergeend gezien. Medewaarnemers: de heren Mandemaker, de Vrie en van Zoelen.

- J. C. Wedts de Swart, Noordbolwerk 3, Middelburg.

Vroeg derde legsel van merel

Op 10 juni vond ik een derde legsel van de merel. Totaal werden reeds 15 eieren gelegd. Het nest werd gevonden in een tuin te Middelburg.

- J. C. Wedts de Swart, Noordbolwerk 3, Middelburg.

Wielewaal verstoort vliegvangersnest?

Op 24 juni 1963 vond ik in het Steinerbos te Stein een nest van een grauwe vliegvanger met 4 jongen in een beeld van het openluchttheater. Toen ik er vlakbij stond kwam een ♂ wielewaal op de arm van het beeld zitten en trachtte bij het nest van de grauwe vliegvanger te komen. Toen ik mij liet zien, waarop de wielewaal wegvloog, lagen er nog maar twee jongen in het nest. Voorzover ik weet is het niet bekend, dat de wielewaal andere nesten verstoort en jongen rooft. Is hier meer over bekend?

- H. W. Bouwman, Mauritsweg 149, Stein (L.)

The Baltic Commission for the studie of bird migration

Zojuist verscheen no. 2 van de „Communications” van bovengenoemde commissie. Het bevat 13 artikelen over de vogeltrek in de Baltische landen.

Mezhenny geeft de resultaten van sommige vogelsoorten op het Rybachi ringstation (het voormalige Rossitten) gedurende de jaren 1957—1960. Spuris schrijft over het ringwerk in de Lettische SSR 1958—1960. Jögi over het ringen in de Estische SSR over diezelfde jaren. Verschillende schrijvers behandelen de trek (vnl. van 1961) van een aantal gebieden (Courland Baai, Peipsi Meer, Pskov Meer en Karelië).

De Zweed Mathiasson schrijft over Zweedse vogeltrekstudie met uiteenzettingen over het werk van de ringstations in Zweden.

Prof. Schildmacher schrijft over het ornithologische onderzoek in de Duitse Democratische Republiek.

Het is jammer, dat de plannen voor een goed trekwaarnemingsnet door geheel Europa, die werden gemaakt op het Int. Ornithologisch Congres te Helsinki, nimmer als zodanig ten uitvoer zijn gebracht.

J. T.

Communications of the Baltic Commission for the Study of Bird Migration. 2. 1963. Edited by E. Kumari. 135 pag. Tartu 1963. Naturalists's Society, 3 Hariduse Street, Tartu. Estonian SSR. Prijs 49 KON.